

VIATA

SF. CUVIOS

NEOFIT ZAVORATUL

DE LA PAFOS-CIPRU

Sfântul Neofit Zăvorâtul în peșteră s-a născut la 1134 în Lefkara, din regiunea Larnaka din insula Cipru. La vârsta de 18 ani a părăsit lumea și nunta pe care i-o pregătiseră părinții lui și a plecat la Mănăstirea Sfântului Ioan Gură de Aur din Koutsouventi la poalele Pentadactilului cu scopul de a deveni monah, deoarece a văzut deșertăciunea lumii acesteia. La mănăstirea Sfântului Ioan a învățat literele, căci în momentul plecării era analfabet, a învățat să scrie și să citească singur și apoi a învățat pe de rost toată Psaltirea. La mănăstire l-au pus în ascultare la viile mănăstirii și apoi în ascultarea de eclesiarh și astfel intra în contact cu multă lume și acest lucru i-a displăcut. După șapte ani de ascultare la această mănăstire, s-a hotărât să plece în căutarea unui loc mai liniștit și a ales Sfintele Locuri, pe care le-a și vizitat, s-a închinat la Sfântul Mormânt, dar negăsind un loc potrivit pentru asceza pe care o dorea, s-a întors în Cipru, cu scopul de a se imbarca într-o corabie pentru a se duce în muntele Latrous din Asia Mică.

Dar în port are o ispită din care a înțeles că nu este voia lui Dumnezeu să părăsească insula Ciprului. Niște funcționari ai statului l-au luat drept răufăcător și l-au închis noaptea în temniță, confiscându-i bănuții pe care-i avea pregătiți pentru călătorie. A fost eliberat de niște cunoscuți și odată ieșit din temniță s-a îndreptat spre Melissobouno (Muntele albinelor), care se află la nord-vest de Pafos, a găsit o peșteră mică unde a rămas pentru 4 luni ca să se asigure că locul era liniștit. După ce s-a convins că locul nu era frecventat, s-a stabilit definitiv în peșteră pe care a numit-o Enkleistra (adică zăvorniță) pe care o afierosește Sfintei Cruci. Mai târziu a mărit peștera și a despărțit-o în mai multe încăperi, în biserică, trapeză și chilie, încăperi pe care le-a pictat cu fresce minunate. Faima sfințeniei lui Neofit s-a răspândit în toate zonele Ciprului și închinători de pretutindeni veneau la Enkleistra sfântului. Sfântul nu a plecat niciodată din peștera lui, iar când închinătorii s-au înmulțit, s-a mutat într-o peșteră de mai sus și de acolo sfătuia pe credincioși. În ciuda faptului că nu și-a părăsit peștera, avea o imagine completă a evenimentelor epocii lui pe care le-a și descris în scrierile sale. Informațiile lui sunt exacte și semnifictive, ceea ce îl situează printre istoricii importanți ai vremii sale. Printre altele, ne informează despre căderea

Ierusalimului în mâinile armatei lui Saladin, în 1187, deplânge căderea Constantinopolului sub franci în 1204, trăiește și suferă de pe urma tiranului Isaac Comnenul, și predarea Ciprului lui Richard Inimă de Leu, vânzarea Ciprului Naiților și Lousignan-ilor și începutul Francocrației în Cipru.

Adevărat anahoret și monah, model pentru toți monahii, Sfântul Neofit a trăit pentru 60 de ani întregi în peștera lui, unde a scris multe lucrări ermineutice la Sfânta Scriptură, rânduieli tipiconale pentru corecta funcționare a mănăstirilor, lucrări istorice, panegyriche sau cuvinte de laudă la sfinți în care se regăsesc biografiile unor sfinți cunoscuți și mai puțin cunoscuți sau chiar cu totul necunoscuți ai Ciprului, fiind astfel o sursă aghiografică importantă, slujbe pentru pomenirea sfinților, cateheze pentru monahi și multe altele. Sfântul a părăsit viața aceasta la bătrâneți adânci pe 12 Aprilie 1219. Mai înainte de adormirea lui a organizat Encleistra și a pus temeliiile bisericii închinată Adormirii Maicii Domnului, care există până astăzi.

Pe 28 Septembrie 1750 a fost aflat în chip minunat mormântul sfântului care fusese uitat cu trecerea timpului și s-a făcut mutarea moaștelor lui. În această zi, adică 28 septembrie se face mare

prăznuire a sfântului în Mănăstirea lui, care astăzi este una din cele patru mănăstiri stavropighii din Cipru. O altă adunare pentru cinstirea Sfântului are loc pe 24 Ianuarie în amintirea minunii din 1198 când a fost salvat în chip minunat după ce căzuse de pe pisc în timp ce tăia în piatră ca să zidească peștera de sus. Mai cu seamă sfântul ținea această sărbătoare și a alcătuit și o slujbă pentru ea.

Mănăstirea Sfântului Neofit a oferit neprețuite slujiri elenismului cipriot. În anii grei ai ocupației străine a oferit sprijin material și duhovnicesc poporului din Pafos. Mare a fost și contribuția ei la lupta de eliberare. Dincolo de participarea activă a părinților mănăstirii în luptă, mănăstirea a găzduit și ocrotit pe luptători și a furnizat cele necesare grupurilor de luptători care erau implicați în luptele care se duceau în zonă.

Pentru Cipru, Sfântul Neofit Zăvorâtul constituie unul din cele mai importante elemente ale identității grecești și creștine a insulei. Este o verigă care leagă generațiile următoare cu vestita împărăție grecească bizantină.

Autor traducere: Laura Enache

Sursa:

http://www.impaphou.org/agios_neofitos.aspx